

Висока школа струковних
студија за образовање
васпитача у Кикинди

Кикинда, Светосавска 57; тел: 0230/439-250, тел/факс: 0230/422-423; e-mail: vsssovki@vaspitacka.edu.rs; www.vaspitacka.edu.rs

Број: 463-2

Датум: 03.12.2025. године

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

На основу чл. 3. и 14. Закона о безбедности и здравља на раду („Службени гласник РС” бр. 35/2023), чл. 80. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - одлука УС, 113/2017 и 95/2018 - аутентично тумачење) Савет Високе школе струковних студија за образовање васпитача, Кикинда, ул. Светосавска бр.57 (у даљем тексту: Послодавац), доноси:

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

У циљу заштите безбедности и здравља запослених од повреда на раду, као и професионалних обољења, отклањања узрока и здравствених оштећења на раду и стварања што повољнијих услова рада код послодавца, спроводи се заштита на раду на основу Закона, овог Правилника и прописа који регулишу безбедност и здравље на раду.

Члан 2.

Овим Правилником посебно се уређују следећа питања:

- превентивне, опште и посебне мере које су од значаја за стварање безбедних услова рада,
- утврђивања права и обавеза послодавца, непосредних руководиоца и запослених у области безбедности и здравља на раду,
- одговорности послодавца, непосредних руководиоца и запослених због евентуалних повреда тих обавеза,
- организовање послова безбедности и здравља на раду,
- утврђивање радних места са повећаним ризиком од повреда на раду и професионалних обољења у складу са Правилником о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној средини,
- обука запослених за безбедан и здрав рад,
- случајеве у којима се раднику забрањује обављање послова,
- посебна права, обавезе и мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду младих, жена и инвалида,
- случајеве и начин провере запослених под утицајем алкохола или других средстава зависности.

Члан 3.

Организација и процес рада морају бити засновани на научно-техничким достигнућима, а нарочито на мерама и нормативима безбедности и здравља на раду.

Код сваке промене организације, процеса поступка рада, реконструкције и набавке нових средстава за рад, морају се спровести и осигурати одговарајуће мере безбедности и здравља на раду.

Члан 4.

Процес рада мора се организовати тако да сваки запослени обавља посао без опасности по свој живот и здравље као и живот и здравље осталих запослених.

Унапређивање организације процеса рада, којима се гарантује безбедност и здравље запослених на раду задатак је непосредног руководиоца.

Члан 5.

Одговорна лица врше спровођење и унапређење безбедности и здравља на раду, и могу ангажовати стручне, научне и здравствене установе-институте за област безбедности и здравља на раду.

Члан 6.

Одредбе овог Правилника примењиваће се на све запослене код послодавца, као и на лица која се по било ком основу налазе на раду.

II ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА И ОСТАЛИХ ОДГОВОРНИХ ЛИЦА (НЕПОСРЕДНИ РУКОВОДИОЦИ)

Члан 7.

Послодавац има право и дужности:

- да актом у писаној форми именује саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду;
- да преко руководиоца, у процесу рада организује и обезбеди спровођење законских прописа из безбедности и здравља на раду, одредаба овог Правилника и прописа којим се регулише заштита на раду,
- да обезбеди финансијска средства и набавку средстава и опреме за заштиту на раду,
- да обезбеди одржавање средстава за рад и личне заштитне опреме у исправном стању и искључи из употребе средства за рад и личну заштитну опрему на којој настану промене због којих постоје ризици за безбедност и здравље запослених;
- да са саветником, односно сарадником за безбедност и здравље на раду у код послодавца ради на унапређењу безбедности и здравља на раду,
- да ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине, односно хемијских, физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и биолошких штетности;
- да обезбеди сигурност рада на пословима где прети опасност по живот и здравље запослених,
- да позове на одговорност запослене који се не придржавају прописа о безбедности и здравља на раду,
- да у случају повреде запослених организује пружање прве помоћи,
- да поступа по сугестијама и писменим извештајима саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду;
- да заустави сваку врсту посла и рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених,
- да обезбеди усавршавање знања у области безбедности и здравља на раду лицу кога одреди или ангажује за обављање тих послова.

Члан 8.

Послодавац има право и обавезу да забрани запосленом вршење послова односно радних задатака у следећим случајевима:

- ако не поштује прописе из безбедности и здравља на раду и обавља послове противно мерама сигурности услед чега се може повредити или запретити повредом другим радницима,
- ако је затечен да обавља послове без средстава за личну заштиту која су му стављена на употребу а не користи их,
- ако одбије да поступи по Упутствима за безбедан рад које му даје непосредни руководилац,
- када непосредни руководилац или одговорни радник установи да је запослени дошао у алкохолисаном стању или је под дејством средстава зависности или се опио у току рада.

Удаљење са рада траје све док се не утврди да је запослени поново способан за рад, односно да је престало дејство узрока због којих је био удаљен са рада.

Члан 9.

Руководиоци процеса рада тј. непосредни руководиоци, дужни су :

- да запослене на најприкладнији начин упознају са условима рада и опасностима на њиховом радном месту,
- да запослене упознају са наменом и начином употребе средстава личне заштите и здравља,
- да стално и непосредно спроведе мере безбедности и здравља на раду,
- да забране рад запосленом који не користи на свом радном месту средства и опрему личне заштите и здравља,
- да одмах пријаве послодавцу односно стручном лицу које обавља послове безбедности и здравља на раду, повреду на раду,
- да послодавцу и стручном лицу које обавља послове безбедности и здравља на раду пријаве недостатак, квар или појаву која би могла да угрози живот или здравље запослених,
- да забране рад запосленом који је под утицајем алкохола или других опојних средстава,
- да обавесте послодавца да покрене поступак против запослених који се не придржавају прописаних мера безбедности и здравља на раду и не користе лична заштитна средства,
- контролишу употребу личних заштитних средстава.

III ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ У ВЕЗИ СА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉЕМ НА РАДУ

Члан 10.

Запослени имају права:

- да приликом ступања на радно место буду обучени за безбедан и здрав рад и да у току рада употпуњују знање путем иновација и других извора образовања,
- да обавезно користе лична заштитна средства и опрему заштите за послове које обављају,
- да руководиоцу дају предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду,
- да контролишу своје здравље према ризицима радног места, и да се одазову позиву на лекарски преглед на који га упућује руководиоц.
- да одбије да ради, ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен све док се те мере не обезбеде.
- да одбије да ради ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове, у смислу члана 43. Закона о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту Закона), за рад на радном месту са повећаним ризиком.
- да одбије да ради ако у току обуке за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, у складу са Законом, на пословима или на радном месту на које га је послодавац распоредио.
- да одбије да ради дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени здравствене установе која обавља делатност медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
- да одбије да ради на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

Члан 11.

Запослени имају обавезе:

- да свој посао обављају са пуном пажњом без опасности по свој живот и здравље, по живот осталих запослених, као и без опасности по средства којима посредно или непосредно рукују,
- да пре почетка рада провере исправност уређаја за рад и личних заштитних средстава, опреме и уређаја,
- да у случају неисправности личних заштитних средстава, опреме, направа, уређаја и алата одмах извести непосредног руководиоца,
- да приликом теже повреде на раду, колективне несреће или елементарних непогода и сличног, пружају помоћ у отклањању последица удеса.

- да се придржавају свих прописаних мера, норматива и упутстава безбедности и здравља на раду, да се старају о спровођењу безбедности и здравља на раду и да се одазивају на лекарске прегледе у циљу контроле здравственог стања,
- да користе сва средства и опрему за личну заштиту на раду, да их наменски користе, да пажљиво рукују са њима, да их одржавају у исправном стању и да их не замењују са другим радницима,
- запослени који има здравствене недостатке или болује од болести које се тешко или уопште не могу утврдити лекарским прегледом обавезан је да те недостатке, болести, пријави пре ступања на посао
- да без одлагања-одмах пријаве сваку повреду на раду непосредном руководиоцу посла.

Члан 12.

Ако запосленом прети непосредна опасност по живот или здравље, због тога што нису спроведене мере безбедности и здравља на раду као и из других разлога наведених у Закону о безбедности и здравља на раду, он има право да одбије да ради на том радном месту, све дотле док се не спроведу одговарајуће мере безбедности и здравља на раду, или отклоне друге неправилности обухваћене Законом.

Ако се не спроведу мере безбедности и здравља на раду и недостаци не отклоне, запослени има право да одбије да ради све док се ти недостаци не отклоне.

Ако запослени одбије да ради у смислу Закона, а послодавац сматра да поступак запослених није оправдан, обавезан је да о томе обавести инспекцију рада.

Запослени има право да одбије да ради на оруђу за рад на механизовани погон на којем нису постављене прописане заштитне направе све докле се такве заштитне направе не поставе.

Члан 13.

Запослени је дужан да напусти посао ако то захтева послодавац или његов непосредни руководиоца у случајевима када:

- не примењује прописане мере и нормативе безбедности и здравља на раду,
- не користи средства и опрему личне безбедности и здравља на раду,
- није способан за рад јер се налази у таквом физичком и психичком стању да због тога доводи у опасност себе, друге запослене и средства за рад.

Запослени који је под дејством алкохола или других средстава зависности не сме почети нити наставити са радом.

IV УТВРЂИВАЊЕ ПОВРЕДЕ РАДНИХ ОБАВЕЗА У ВЕЗИ СА БЕЗБЕДНОШЋУ И ЗДРАВЉЕМ НА РАДУ

Члан 14.

Запослени чини повреду радних обавеза из безбедности и здравља на раду:

- ако лична заштитна средства не користи у наменске сврхе,
- ако немарно или несавесно обавља радне обавезе у вези са безбедношћу и здрављем на раду.
- ако се на било који начин немарно односи према примени мера безбедности и здравља на раду без тежих последица.
- ако и након упозорења запослени не користи лична заштитна средства,
- ако се не подвргава периодичним лекарским прегледима,
- ако не учествује у организованој обуци за безбедан рад и не приступи провери стеченог знања, ако не пријави одговорном лицу појаве које могу проузроковати несрећу на послу,
- ако и поред упозорења оштећује или демонтира заштитне уређаје и направе на уређајима за рад на радном месту,
- ако неоправдано одбија извршење одлуке, налога или упутства из безбедности и здравља на раду, које доносе надлежни органи или одговорно лице,

- ако не престане да ради на радном месту док се налази под утицајем алкохола или других средстава зависности, пошто му је руководилац наредио да обустави рад,
- ако на било који начин не извршава обавезе утврђене овим Правилником услед чега могу наступити теже последице по здравље или живот запослених, односно ако због тога претрпи материјалну штету.

За повреду обавеза из безбедности и здравља на раду, може се запосленом изрећи и мера престанка радног односа, тј раскида уговора о раду.

Члан 15.

Одговорни радници (послодавац и непосредни руководиоци) чине повреде радних обавеза из безбедности и здравља на раду у случајевима неизвршења мера безбедности и здравља на раду које су прописане за све запослене и ако не обављају своје задатке, због чега би могле настати штетне последице по здравље запослених или мања материјална штета.

Члан 16.

Одговорни радници чине повреду одредби прописа из безбедности и здравља на раду, ако услед неизвршења обавеза које су прописане за све запослене наступи тешка повреда на раду или смрт запослених.

Члан 17.

Поступак за утврђивање повреда радних обавеза из безбедности и здравља на раду и изрицање мера, врши се према одредбама Закона о раду.

V ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 18.

Запослени **имају право** да изаберу једног или више представника за безбедност и здравље на раду.

Члан 19.

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду. На основу члана 57. став 3. Закона о безбедности и здрављу на раду послодавац је дужан да у Одбор (ако он постоји или када се формира) именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника послодаваца. Поступак избора и начин рада представника запослених и Одбора, број представника запослених код послодавца, као и њихов однос са синдикатом уређује се општим актом предузећа.

Члан 20.

Послодавац је дужан да представнику запослених, односно Одбору омогући:

- увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду
- да учествују у разматрању свих питања која се односе на спровођење безбедности и здравља на раду

Послодавац је дужан да информише представника запослених, односно Одбор о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду.

VI ОРГАНИЗОВАЊЕ ВРШЕЊА ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 21.

Послове из безбедности и здравља на раду као и делокруг и овлашћења запослених који обављају те послове, утврђују се на основу Закона, овим Правилником и актом о систематизацији и опису послова и радних задатака код послодавца.

Послове безбедности и здравља на раду у смислу Закона о безбедности и здрављу на раду обављаће лице које испуњава услове из члана 48. напред поменутог Закона, на основу, посебно сачињеног Акта о одређивању лица за послове безбедности и здравља на раду.

Члан 22.

Лице задужено за обављање послова безбедности и здравља на раду ће послове обављати у складу са чланом 50. Закона о безбедности и здрављу на раду:

- 1) спроводи и учествује у поступку процене ризика;
- 2) учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке представника запослених и програма обуке руководиоца;
- 3) врши контролу и даје предлоге послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, хемијских материја и личне заштитне опреме;
- 4) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 5) организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине;
- 6) организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
- 7) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;
- 8) прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 9) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 10) организује и спроводи обуку:
 - (1) запослених и других лица у складу са овим законом,
 - (2) представника запослених,
 - (3) руководиоца;
- 11) припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену;
- 12) забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака приликом прегледа и провере опреме за рад из члана 15. став 4. овог закона;
- 13) организује лекарске прегледе запослених;
- 14) сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- 15) сарађује са представницима запослених и Одбором за безбедност и здравље на раду по свим питањима у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 16) води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 17) прати промену прописа и врши усклађивање аката послодавца, прати стандарде и технички напредак у области безбедности и здравља на раду.

Члан 23.

Лице које обавља послове безбедности и здравља на раду када уочи да на послу запосленом прети непосредна опасност по живот и здравље, удаљава запосленог са тог радног места све дотле, док се не обезбеде прописане мере безбедности и здравља на раду, а о томе сачињава писмену белешку.

Члан 24.

Лице које обавља послове безбедности и здравља на раду дужно је да, уколико постоји опасност за рад на појединим уређајима, или средствима рада, забрани рад на истим до момента отклањања извора опасности.

Члан 25.

За обављање послова заштите здравља запослених послодавац ангажује службу медицине рада.

VII ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 26.

У складу са одредбама Закона о безбедности и здрављу на раду, послодавац или лице које обавља стручне послове безбедности и здравља на раду дужни су да упознају запослене пре ступања на рад са условима рада и опасностима везаним за послове односно радно место, мерама безбедности и здравља на раду, тј. обезбеде обука запослених за безбедан рад, како пре првог распоређивања на послове и радне задатке, а тако и у току рада запослених.

Члан 27.

Пре распоређивања запосленог на радно место, запослени мора бити упознат са:

- процесом рада, а посебно са организацијом посла и исправним и сигурним начином рада,
- општим и посебним прописима, мерама и Упутствима за безбедан и здрав рад, као и са обавезом да се на раду мора придржавати истих, са последицама које могу да наступе због непридржавања мера безбедности и здравља на раду,
- личним средствима заштите и здравља на раду, опремом и уређајима за заштиту на раду које је дужан да користи на радном месту, са начином њихове употребе и наменским коришћењем,
- правима, обавезама и одговорностима из безбедности и здравља на раду,
- осталим мерама које могу бити од значаја за заштиту запослених.

Члан 28.

Непосредни руководиоцац и лице које обавља стручне послове безбедности и здравља на раду дужан је да се стара о обуци и употпуњавању знања запослених из безбедности и здравља на раду, током рада, а нарочито приликом:

- измене процеса рада,
- увођења нових оруђа за рад, уређаја, опреме, алата и др.,
- промена услова рада,
- увођење нове или промене постојеће опреме,
- распоређивање запослених на друге послове и радне задатке.

Члан 29.

Програм обуке запослених за безбедан рад, утврђује се на основу рада и потребе послодавца. Програм обуке запослених за безбедан рад као и теме, морају бити у складу са пословима и радним задацима које запослени обављају у току рада. Теме за обука могу бити у делу програма и заједничке за поједине групе занимања.

Члан 30.

Обука запослених за безбедан рад из безбедности и здравља на раду, састоји се од теоријског и практичног дела. Обука се врши за све категорије запослених и за све послове и радне задатке код послодавца. Програм обуке за безбедан и здрав рад садржи општи и посебни део.

Општи део програма обуке обухвата упознавање запослених са правима, обавезама и одговорностима у области безбедности и здравља на раду из закона и подзаконских прописа, као и упознавање са општим актима послодавца у области безбедности и здравља на раду.

Посебни део програма обуке обухвата упознавање са свим потенцијалним опасностима и штетностима на радном месту, процењеним ризицима и мерама за безбедан и здрав рад.

Провера теоријске и практичне обучености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне обуке за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Обука за безбедан и здрав рад обавља се на језику који запослени разуме и прилагођава се могућностима и способностима посебних група запослених

Члан 31.

Садржај програма у делу теоријског обуке запослених из безбедности и здравља на раду обухвата, зависно од послова односно радног места и извора опасности ове теме:

- основе безбедности и здравља на раду,
- регулатива безбедности и здравља на раду,
- права, обавезе и одговорности запослених у области безбедности и здравља на раду,
- опасности и штетности којима је запослени изложен при вршењу послова и сл,
- мере безбедности и здравља на раду за спречавање настанка повреде на раду и обољења запослених,
- примена личних заштитних средстава и личне заштитне опреме,
- основе пружања прве помоћи,
- спасавање запослених у случају елементарних непогода, начин евакуације запослених у случају пожара, експлозије и других појава које могу угрозити већи број запослених.

Члан 32.

Поступак обуке запослених за безбедан рад, упознавање запослених са опасностима и штетностима на радном месту, мерама безбедности и здравља на раду и поступак провере знања запослених, утврђује се Програмом обуке запослених за безбедан рад. Програм обуке запослених за безбедан рад и његове измене, утврђује послодавац.

VIII РАДНА МЕСТА СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ ЗАПОСЛЕНОГ

Члан 33.

Послови односно радна места на којима постоје повећани ризик од повреда и здравствених оштећења чије се штетно деловање на радну способност и здравље запослених, не могу у потпуности отклонити мерама безбедности и здравља на раду, сматрају се пословима, односно радна места са повећаним ризиком.

Послови на којима постоји повећана опасност од повреде и обољења, сматрају се и послови, односно радна места на којима је запослени изложен нарочитим напрезањима, па је због тога потребно предузети посебне мере безбедности и здравља, односно да запослени на њима испуњавају посебне здравствене, физичке и психичке услове, године старости, као и да поседују одговарајућу стручност. Послодавац је дужан да донесе писмени Акт о процени ризика за сва радна места и да утврди начин и мере за њихово отклањање.

Акт о процени ризика за радна места заснива се на основу одредаба члана 16. Закона, и на утврђивању могућих врста опасности и штетности на радном месту у радној и, на основу којих се врши процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог.

Члан 34.

Пре распоређивања запослених на послове односно радно место из претходног члана (ако таква постоје) послодавац је дужан да упуту запосленог на претходни лекарски преглед, провери да ли запослени испуњава захтеве радног места са повећаним ризиком рада, а у току рада вршиће се повремено провера тих услова, с тим да се запослени мора упућивати на периодичне здравствене прегледе у роковима прописаним Правилником о претходним и периодичним лекарским прегледима запослених на радним местима са повећаним ризиком.

IX ПОСЕБНА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ ЖЕНА, ОМЛАДИНЕ И ИНВАЛИДА

Члан 35.

Женама, омладини до 18. год. живота и инвалидним лицима, осигурава се посебна безбедност и здравље на раду. Права жена, а посебно трудница и мајки са децом, омладине испод 18 година и инвалида рада у погледу трајања радног времена, права на годишњи одмор, дужина годишњих одмора, плаћеног одсуства и других права из радног односа ближе се уређују општим актом послодавца или уговором о раду.

Члан 36.

Жене, омладина и инвалиди у радном односу приликом рада уживају посебну заштиту на раду у складу са законским прописима.

Члан 37.

Код послодавца је забрањен рад женама на следећим пословима:

- рад на преношењу, утовару и истовару терета, масе преко 15 кг.,
- рад на другим пословима који штетно и са нарочито повећаним ризиком могу да утичу на здравље жена

Члан 38.

Запослени са смањеном радном способношћу, распоређује се на послове на којима може радити без опасности за смањи преостала радна способност.

X НАБАВКА И ОДРЖАВАЊЕ СРЕДСТАВА ЛИЧНЕ ЗАШТИТЕ НА РАДУ

Члан 39.

Сва лична заштитна средства и лична заштитна опрема коју користе запослени морају у свему да одговарају важећим прописима и стандардима из безбедности и здравља на раду.

Члан 40.

Налог за набавку средстава личне заштите безбедности и здравља на раду даје послодавац или друго овлашћено лице. За квалитет и врсту личних заштитних средстава и опреме при набавци, консултује се лице које обавља стручне послове безбедности и здравља на раду. Контролу новонабављених средстава личне заштите безбедности и здравља врши лице које обавља стручне послове безбедности и здравља на раду.

Члан 41.

За одржавање и наменско коришћење средстава личне заштите задужени су сами запослени. Уколико дође до оштећења пре рока, те се средства личне безбедности и здравља не могу употребљавати, запосленом ће се пре истека рока дати ново средство личне заштите безбедности и здравља на раду.

Члан 42.

Послодавац или лице које обавља послове безбедности и здравља на раду, одредиће посебним актом (Правилник о средствима и опреми за личну заштиту на раду), на којим пословима ће се која средства личне безбедности и здравља користити и рокове замене.

XI ПОСЛОВИ НАДЗОРА ИЗ ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 43.

Послодавац обавезан је да извести надлежни орган инспекције рада о:

- реконструкцији својих грађевинских објеката или изградњи нових,
- замени, односно реконструкцији постојећих или увођења нових уређаја и оруђа,
- измени технолошких процеса,
- насталим тешким, смртним или колективним повредама,
- појавама које могу или угрожавају безбедност запослених,

Члан 44.

Ради извршења законских обавеза и омогућавања рада органа инспекције рада, послодавац је дужан да приликом инспекцијског надзора, омогући несметан преглед радних и помоћних просторија и опреме за рад.

Члан 45.

Прегледу и надзору органа инспекције рада, обавезно присуствује послодавац или лице које он овласти-лице које обавља стручне послове безбедности и здравља на раду.

Члан 46.

Послодавац или лице за послове безбедности и здравља на раду, стара се о извршењу Решења органа инспекције рада. Орган инспекције рада мора бити писмено извештен у року од 8 дана по истеку рока за отклањање утврђених недостатака, односно неправилности наређених у Решењу.

Члан 47.

Извештај упућен органу инспекције рада о извршењу његовог Решења, мора садржати шта је урађено да се уочени недостаци и неправилности отклоне, а уколико се могу делимично отклонити због неких ванредних околности или се не могу отклонити у потпуности, треба навести у Извештају разлоге због којих није било могуће удовољити Решењу, изнети разлоге за тражење продужења рока и дати предлог рока за извршење Решења.

Члан 48.

Повреде на раду морају се редовно евидентирати, а поврђеном запосленом се издаје Извештај о повреди на раду у року од 24 часа од момента настанка повреде. Под повредом на раду сматра се свака повреда запослених прозорокована непосредним и краткотрајним механичким, физичким или хемијским дејством, ако је таква појава узрочно везана за обављање посла на одређеном радном месту, као и задобијена повреда приликом доласка на рад и одласка са рада кући, на службеном путу и друге несреће регулисане одговарајућим законским прописима.

Члан 49.

Послодавац, односно лице за послове безбедности и здравља на раду, дужан је да о свакој смртној, колективној и тешкој повреди на раду, експлозији и хаварији, као и о појави која би могла да угрози безбедност запослених, одмах, а најкасније у року од 24 часа извести надлежну инспекцију рада.

Члан 50.

На месту рада где постоји опасност од повреда или је дошло до повреде, не може се дозволити рад све док лице које обавља стручне послове безбедности и здравља на раду не утврди да су

отклоњени извори опасности, односно узроци због којих је могло доћи или је дошло до повреде на раду.

Члан 51.

На месту где се догодила тешка, колективна или повреда са смртним исходом, не сме се ништа мењати док се не спроведе увиђај. О сваком увиђају сачињава се Записник у коме се уписује чињенично стање.

XII ПРВА ПОМОЋ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДА НА РАДУ ИЛИ ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

Члан 52.

Послодавац је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, као и да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи.

Члан 53.

Послодавац је дужан да обезбеди опрему за пружање прве помоћи на свим својим пословним локацијама.

Руководство предузећа, интерним договором одређује једног или више запослених (по локацији, и за сваку смену минимално једна особа) као одговорна лица за употребу прве помоћи.

Изабрани запослени морају да имају сертификат о обучености за пружање прве помоћи. Обуку за запослене из области пружања прве помоћи врше за то овлашћене институције (Служба медицине рада, Црвени крст).

Обука се може одржати и интерно ако део запослених већ поседује довољну стручност, што значи да може да се изда и интерни сертификат одговорном лицу.

Члан 54.

Послодавац је дужан да обезбеди зидни ормарић или преносиву торбу за пружање прве помоћи у радним просторијама и просторима намењеним за рад на отвореном.

Члан 55.

На ормарићу прве помоћи мора бити на видном месту истакнуто име и презиме одговорног лица обученог за пружање прве помоћи уз напомену да кључ од ормарића стоји код њега.

Поред наведеног, на ормарићу за прву помоћ, мора бити истакнут назив са адресом и телефонским бројем најближе здравствене установе.

Члан 56.

Један ормарић или преносива торба за пружање прве помоћи мора да садржи прецизно одређене артикле, дефинисане чланом 8. Правилника о начину пружања прве помоћи, врсти средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, начину и роковима обуке запослених за пружање прве помоћи (Сл.Гласник РС бр. 109/16).

У зидном ормарићу или преносивој торби за пружање прве помоћи морају се налазити само средства и опрема која су за то намењена, а нарочито:

- 1) стерилна компреса од газе – појединачно паковање 10 x 10 cm (5 ком.);
- 2) стерилна газа по 1/4 м – појединачно паковање 80 x 25 cm (5 ком.);
- 3) стерилна газа по 1/2 м – појединачно паковање 80 x 50 cm (5 ком.);
- 4) стерилна газа по 1 м – појединачно паковање 80 x 100 cm (5 ком.);
- 5) калико завој 10 cm x 5 м (5 ком.);
- 6) калико завој 8 cm x 5 м (5 ком.);
- 7) лепљиви фластер на катуру 2,5 cm x 5 м (2 ком.);
- 8) лепљиви фластер са јастучићем (1 кутија);
- 9) троугла марама величине 100 x 100 x 140 cm (5 ком.);

- 10) игла сигурница (5 ком.);
- 11) маказе са заобљеним врхом (1 ком.);
- 12) рукавице за једнократну употребу, пар (5 ком.);
- 13) памучна вата, 100 г (2 ком.);
- 14) нејодно антисептичко средство за кожу, 100 мл (1 ком.);
- 15) спецификација садржаја (1 ком.).

Поред средстава и опреме у зидном ормарићу или преносивој торби мора се налазити и Упутство и поступци за пружање прве помоћи (Прилог 1), а исти морају бити истакнути у просторијама послодавца на видном и лако уочљивом месту.

Члан 57.

Послодавац и лице за послове безбедности и здравља на раду, дужни су да организују мере за евакуацију и спасавање запослених за случај елементарне непогоде, експлозије, пожара или друге колективне незгоде.

XIII КОРИШЋЕЊЕ ОПРЕМЕ ЗА РАД СА ЕКРАНОМ

Члан 58.

Послодавац је дужан да за сва радна места на којима се у току рада користи опрема за рад са екраном изврши процену ризика од настанка оштећења чула вида, као и физијских и психофизијолошких оштећења здравља, односно да изврши делимичну измену и допуну акта о процени ризика уколико је процена ризика извршена тако да нису евидентирани и процењени сви фактори ризика који настају при коришћењу опреме за рад екраном. Допуна и измена акта о процени ризика се ради са циљем да се утврде наџин и мере за отклањање или смањење тих ризика, узимајући у обзир додатни и/или комбиновани ефекат утврђених ризика.

Члан 59.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту на којем су спроведене мере за безбедан и здрав рад, које су утврђене у Прегледу мера за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад са екраном.

Преглед мера за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад са екраном одштампан је уз Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад са екраном и његов саставни део.

Послодавац је дужан да поред осталих спроведе и организационе мере, односно да запосленима обезбеди одговарајуће паузе или промену радних активности и то са циљем да се смање психофизијолошки напори који настају при коришћењу опреме за рад са екраном.

Члан 60.

Запослени, у смислу Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад са екраном, јесте запослени који у оквиру послова које обавља користи опрему за рад са екраном најмање четири сата дневно.

Члан 61.

Послодавац је дужан да, у складу са прописима о здравственој заштити, запосленима који користе опрему за рад са екраном обезбеди преглед вида који ће извршити служба медицине рада или офталмолог.

Преглед вида запослених се спроводи:

- пре почетка коришћења опреме за рад са екраном
- периодично у току коришћења опреме за рад са екраном у интервалима не дужим од три године
- уколико се код запосленог појаве проблеми са видом који могу настати као последица коришћења опреме за рад са екраном.

Послодавац је дужан да, у складу са прописима о здравственој заштити, запосленом који користи опрему за рад са екраном обезбеди циљани офталмолошки преглед, уколико резултати прегледа вида из става 1. овог члана покажу да је циљани офталмолошки преглед неопходан.

Послодавац је дужан да обезбеди коришћење посебних корективних средстава која одговарају пословима који се обављају, уколико се испостави да је на основу резултата прегледа из ст. 1. и 3. овог члана то неопходно и уколико се уобичајена корективна средства не могу користити.

XIV ОПШТЕ МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ И ОБАВЕЗЕ О УСЛОВИМА РАДА

Члан 62.

Све радне и помоћне просторије, односно њихови саставни елементи, морају бити урађени у складу са одредбама Правилника о мерама безбедности и здравља на раду.

Члан 63.

Опрема за рад, може се употребљавати само за одређену сврху и намену. Сва опрема за рад мора бити у складу са прописима, периодично прегледавана и у законски одређеним роковима испитивана.

Члан 64.

Бука и вибрације у радној и (уколико постоје), морају се смањити и довести на најмању дозвољену границу, према важећим прописима о буци.

Члан 65.

Ради безбедности запослених на раду, превоз се може обављати само исправним саобраћајним средствима и према важећим саобраћајним прописима и са посебном пажњом и опрезношћу.

Члан 66.

Опасна места (разводни ормани и проводници под напоном) морају бити прописно обележени и заштићени од механичких оштећења. Све електро инсталције и осветљења морају бити изведене у складу са техничким прописима и стандардом. Сва опрема за рад мора бити уземљена и заштићена од случајног напона додира и периодично испитана у законски предвиђеним роковима. Сваки рад под напоном је забрањен.

Члан 67.

Од атмосферског пражњења, удара грома, морају бити заштићени сви објекти и зграде, према важећим прописима.

Члан 68.

Лако запаљиви материјали могу се држати само у одговарајућим посудама и простору, на сигурном месту и под надзором. Овим материјама могу руковати само посебно обучена лица. На посудама у којима се налазе опасне материје, мора постојати ознака шта садрже. Приликом рада са опасним материјама, забрањено је пушење и употреба отвореног пламена, ужарених предмета и употреба алата који варничи.

XV СЛУЧАЈЕВИ И НАЧИН ПРОВЕРЕ ЗАПОСЛЕНИХ ПОД УТИЦАЈЕМ АЛКОХОЛА ИЛИ ДРУГИХ СРЕДСТАВА ЗАВИСНОСТИ

Члан 69.

Код послодавца није дозвољен рад запосленима ако се утврди да су под утицајем алкохола или других средстава зависности.

Непосредни руководилац или лице за послове безбедности и здравља на раду, ако посумња да је неки запослени под утицајем алкохола, дужан је да истог одстрани са посла и да га упути у најближу здравствену организацију на контролу алкохолисаности.

Ако се утврди позитиван тест на алкохол, трошкове прегледа-теста сноси сам запослени и исти чини повреду радне обавезе која може довести до раскида уговора о раду и прекида радног односа.

XVI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 70.

Мере безбедности и здравља на раду, утврђене овим Правилником спроводиће се код послодавца, као и све мере безбедности и здравља на раду утврђене Законом и прописима о безбедности и здрављу на раду.

Члан 71.

У случају нових законских решења о безбедности и здрављу на раду која нису обухваћена овим актом, примењиваће се нови прописи, а овај акт усагласиће се са наведеним законским решењима у року 30 дана.

Члан 72.

Овај Правилник ставиће се на огласну таблу после усвајања и доставити свим деловима организације и одговорним лицима за безбедност и здравље запослених.

Члан 73.

Овај општи акт чини сет општих аката који се чувају сагласно прописима о архивској грађи.

Члан 74.

Овај Правилник ступа на снагу одмах након потписивања од стране послодавца и објављивања на огласној табли.

У Кикинди дана 03.12.2025. године.

Председник Савета
ВШССОВ у Кикинди

др Србислава Павлов